

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020.

GMINA PORĄBKA

SPIS TREŚCI:

Rozdział I Wstęp.

Rozdział II Używanie środków psychoaktywnych /zachowania ryzykowne.

Rozdział III Cel Programu.

Rozdział IV Zadania do realizacji.

Rozdział V Wskaźniki realizacji zadań.

Rozdział VI Sposób realizacji Programu.

Rozdział VII Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Porąbka.

Załączniki

***Załącznik nr 1** Katalog działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, możliwych do finansowania ze środków przeznaczonych na realizację Programu.*

***Załącznik nr 2** Katalog działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, możliwych do finansowania ze środków przeznaczonych na realizację Programu.*

Rozdział I

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok stanowi kontynuację działań realizowanych w latach wcześniejszych i jest zgodny z rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020. Program określa lokalną strategię Gminy w zakresie:

- profilaktyki zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania alkoholu, papierosów, narkotyków, dopalaczy i innych substancji uzależniających,
- praktycznej realizacji w Gminie Porąbka zadań własnych gminy i priorytetów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o ochronie zdrowia.

Całość zadań zgodna jest zarówno z kierunkami działań zawartymi w w/w ustawach jak i z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. W tym m.in:

1. Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016 – 2020 wprowadzonym Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 września 2016 r.; celem operacyjnym nr 2 jakim jest „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”.
2. Strategią Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2016 – 2020.
3. Strategią Gminy Porąbka na lata 2008 – 2020 gdzie celem strategicznym nr V jest - Poprawa bezpieczeństwa publicznego.

Polityka gminy w obszarze profilaktyki społecznej łączącej się z obecnością zagrożeń alkoholizmem i narkomanią oraz innymi destrukcyjnymi zachowaniami ryzykownymi głównie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, ukierunkowana jest na budowanie zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów generowanych przez w/w zagrożenia - poprzez m. in.:

- 1) podejmowanie/wspieranie systematycznych działań profilaktycznych (informacja, edukacja, promocja zdrowego stylu życia) wśród dzieci i młodzieży szkolnej,
- 2) wspieranie i zabezpieczenie specjalistycznej pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem, uzależnionym i ich rodzinom, ochronę przed przemocą domową – w szczególności z zapewnieniem profesjonalnych form pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
- 3) wspieranie działań terapeutycznych realizowanych na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 4) inicjowanie wydarzeń promujących życie w trzeźwości, aktywne spędzanie wolnego czasu.

Działania zawarte w Programie finansowane są ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział II

UŻYWANIE ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH /ZACHOWANIA RYZYKOWNE

Podstawą do nakreślenia kierunków działań w niniejszym Programie są zarówno wyniki badań ogólnopolskich realizowanych m.in. na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (ESPAD 2015) oraz Krajowego Centrum ds. AIDS jak i tematyczne opracowania zamieszczane na stronach w/w agencji - stanowiących najważniejsze źródła informacji o zachowaniach ryzykownych młodych ludzi.

Dane zawarte w raportach z ostatnio realizowanych badań ogólnopolskich pokazują m. in., że:

- alkohol jest zdecydowanie najczęściej używaną substancją psychoaktywną przez polską młodzież (najpopularniejszym napojem alkoholowym jest piwo),
- spora grupa nastolatków po raz pierwszy sięgnęła po alkohol w wieku 11-13 lat (wśród 11- latków – 25% chłopców i 14% dziewcząt),
- wśród 17-latków tylko 5-8% nie próbowało alkoholu,
- częste picie alkoholu (głównie piwa) deklarowało ok. 50% 15-16 latków i ponad 80% 17-18 latków,
- częste upijanie się deklarowało 12% 15-16 latków i ok. 20% 17-18 latków,
- nikotyna jest drugą co do stopnia rozpowszechnienia substancją psychoaktywną używaną przez młodzież szkolną,
- ok. 52% 15-16 latków przynajmniej raz w życiu wypaliło papierosa,
- pierwsze eksperymenty z paleniem tytoniu stosunkowo często rozpoczynają się przed 13 rokiem życia,
- odsetek 15-latków palących papierosy codziennie sięga ok. 10% a palących regularnie (co najmniej raz w tygodniu i częściej) – ok. 15%,
- trzecim najczęściej używanym przez młodzież rodzajem substancji psychoaktywnych są przetwory konopii – marihuana lub haszysz. Szacuje się, że ok. 25% młodzieży w wieku 17-18 lat próbowało przynajmniej raz w życiu tych substancji, a około 5% - 10% używa tych narkotyków stosunkowo często (przynajmniej raz w miesiącu),
- młodzież szkolna w Polsce stosunkowo często sięga po leki psychotropowe (np. Leki nasenne , uspokajające) bez zalecenia lekarza; dotyczy to ok. 17% 15-16 latków i ok. 18% 17-18 latków przy czym wskaźniki używania tych leków są mniej więcej dwukrotnie wyższe wśród dziewcząt,
- rosnącym problemem jest używanie przez młodzież do odurzania się ogólnodostępnych środków przeciwbólowych (ok. 7% 15-16 latków),
- unikanie alkoholu i narkotyków odgrywa kluczową rolę w zapobieganiu rozprzestrzeniania się HIV; do zakażeń HIV dochodzi najczęściej wśród ludzi młodych pomiędzy 15 a 24 rokiem życia (ok.70% osób zakażonych nie jest świadomych swego zakażenia).

Ponadto, dużym wyzwaniem dla polityki i zdrowia publicznego są nowe substancje psychoaktywne (NSP) nazywane w Polsce dopalaczami, do używania których przyznało się ok. 10-12% osób w wieku 17-18 lat (przynajmniej raz w życiu) a ok. 3-4% młodzieży w

tym wieku często sięga po dopalacze. Aczkolwiek dopalacze są szczególnie niebezpieczne dla zdrowia i życia ich użytkowników to zdaniem specjalistów nie ma racjonalnych powodów, aby traktować je jako wyjątkowe zagrożenie naszej młodzieży szkolnej („Używanie substancji psychoaktywnych jako przejaw zachowań ryzykownych młodzieży szkolnej” - K.Ostaszewski, IPN Warszawa)

Ostatni raport z badań ankietowych - w ramach ESPAD 2015 - zrealizowanych w Województwie Śląskim pokazuje, że wyniki badań dot. zachowania się młodzieży naszego województwa w omawianych obszarach nie odbiegają w znaczący sposób od wyniku badań dla populacji ogólnopolskiej.

Zdaniem autorów raportu:

- profilaktyka powinna stanowić bezwzględny priorytet,
- wyzwanie dla działalności profilaktycznej stanowi wyrównywanie się rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych wśród chłopców i dziewcząt,
- ograniczanie sprzedaży napojów alkoholowych jest jednym ze sposobów ograniczania spożycia alkoholu o potwierdzonej skuteczności,
- wskazana intensyfikacja działań kontrolnych w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.

Przedstawione powyżej dane potwierdzają konieczność kontynuowania realizowanych do tej pory kierunków działań profilaktycznych w naszej gminie. Działania skierowane do młodzieży oraz ich rodziców i wychowawców należy weryfikować, poszukując rozwiązań dostosowanych do aktualnych potrzeb i nowych wyzwań (m.in. edukacja związana z problematyką NSP).

Niezbędne jest także kontynuowanie systematycznych oddziaływań kontrolnych w szczególności dot. sprzedaży i podawania używek nieletnim.

Rozdział III

CEL PROGRAMU

Podstawę do nakreślenia działań do realizacji w 2020 roku przez Gminę Porąbka, w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii i innym uzależnieniom, stanowi Narodowy Program Zdrowia, na lata 2016-2020 w tym wyodrębniony cel operacyjny nr 2 „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”.

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Porąbka na 2020 rok jest:

- kształtowanie właściwych postaw wobec picia alkoholu, używania narkotyków oraz podejmowania innych zachowań ryzykownych szczególnie przez dzieci i młodzież,
- redukcja szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz przeciwdziałanie innemu rodzajowi uzależnieniom,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Osiągnięciu w/wym służyć będzie realizacja zadań wyszczególnionych w Rozdziale IV oraz w załącznikach nr 1 i 2 do niniejszego Programu.

Rozdział IV

ZADANIA DO REALIZACJI

1. Prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej poprzez m.in.:

- 1) organizowanie kampanii społecznych adresowanych w szczególności do dzieci i młodzieży oraz rodziców nt. zagrożeń wynikających z picia alkoholu, palenia tytoniu, używania środków odurzających i substancji psychotropowych w tym NSP (nowych substancji psychoaktywnych – tzw. „dopalaczy”) jak również pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia;
- 2) realizację programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży (m.in. w placówkach oświatowo – wychowawczych i opiekuńczo – wychowawczych), w tym programów w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- 3) wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, służących promocji zdrowego stylu życia;
- 4) kształcenie młodzieżowych liderów promocji zdrowia i wspieranie edukacji rówieśniczej;
- 5) wspieranie działań na rzecz doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dot. wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających i substancji psychotropowych oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej;
- 6) wspieranie działań na rzecz rozwoju umiejętności wychowawczych rodziców i opiekunów;
- 7) prowadzenie edukacji publicznej na rzecz mieszkańców (m.in.: akcje i kampanie profilaktyczne, wydawnictwa informacyjne, edukacyjne, media) połączonej z informacją nt. dostępu do placówek pomocowych i placówek leczenia dla osób uzależnionych bądź zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychotropowych;
- 8) wspieranie działań zwiększających kompetencje członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz lokalnych środowisk zaangażowanych w profilaktykę zachowań ryzykownych;
- 9) diagnozowanie i monitorowanie problemu uzależnień w społeczności lokalnej;

2. Prowadzenie działalności profilaktycznej i opiekuńczo – pomocowej na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych / dotkniętych problemem uzależnień oraz przemocy, głównie poprzez:

- 1) wspieranie realizacji programów na rzecz dzieci i młodzieży z grupy szczególnego ryzyka w tym zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- 2) edukacja oraz wspieranie działań profilaktycznych dot zespołu FASD;
- 3) wspieranie działalności świetlic środowiskowych;
- 4) wspieranie wypoczynku dzieci i młodzieży połączonego z realizacją programu profilaktycznego;
- 5) wspieranie działalności pomocowej, w tym punktów konsultacyjnych m.in. Proradnictwo psychologa dziecięcego.

3. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, ochrony przed przemocą w rodzinie, w szczególności poprzez:

- 1) wspieranie realizacji projektów tj. sesje terapeutyczne oferujących specjalistyczną pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom;
- 2) wspieranie różnorodnych działań pomocowych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w tym procedury „Niebieskie Karty”;
- 3) realizację procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego;
- 4) zwiększanie dostępności do zorganizowanych form pomocy specjalistycznej (m.in.: punkty konsultacyjne, grupy wsparcia, upowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy);
- 5) wspieranie realizacji programów terapeutycznych dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA).

4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem, uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- 1) wspieranie Poradni Leczenia Uzależnień;
- 2) wspieranie punktów konsultacyjnych w Porąbce i Bujakowie;
- 3) wspieranie działań służących podnoszeniu kwalifikacji zawodowych osób prowadzących terapię;
- 4) zwiększanie dostępu do informacji o ofercie specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

5. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów uzależnień:

- 1) wspieranie działalności grup samopomocowych;
- 2) wspieranie działań o charakterze terapeutycznym służących umacnianiu procesu zdrowienia uzależnionych;
- 3) prowadzenie edukacji publicznej w zakresie profilaktyki uzależnień oraz upowszechnianie informacji o ofercie pomocowej;
- 4) współpracę z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, osobami fizycznymi, Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi oraz jednostkami organizacyjnymi podległymi organom administracji publicznej lub przez nie nadzorowanymi (w tym instytucjami kultury) w zakresie realizacji zadań wynikających z Programu.

6. Ograniczanie dostępności środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:

- 1) prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ustawy:
 - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
- 2) ograniczanie dostępności alkoholu poprzez:
 - przestrzeganie ustalonej uchwałą Rady Gminy Porąbka liczby punktów sprzedaży

napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Porąbka,
→ wydawanie postanowień dot. sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Porąbka.

Rozdział V

WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ

Podstawowymi wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań będą:

- 1) liczba realizowanych programów profilaktycznych i osób nimi objętych;
- 2) liczba osób korzystających ze zorganizowanej pomocy specjalistycznej;
- 3) liczba uczestników wyjazdowych sesji terapeutycznych;
- 4) liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów i konferencji oraz ich uczestników;
- 5) liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi w świetlicach środowiskowych, klubach młodzieżowych;
- 6) liczba dzieci korzystających ze wsparcia specjalistów m.in. psychologa dziecięcego;
- 7) liczba punktów podających i sprzedających alkohol objętych kontrolami i wyniki kontroli;
- 8) ewaluacja realizowanych zadań/programów.

Rozdział VI

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Gminy Porąbka. Za prawidłowość podejmowanych zadań odpowiada powołany przez wójta – pełnomocnik ds. profilaktyki.

Rozdział VII

ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W PORĄBCE

Wynagrodzenie pięcioosobowej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się w sposób następujący:

1. przewodniczący 258,00 zł. brutto za udział w każdym posiedzeniu
2. sekretarz 258,00 zł. brutto za udział w każdym posiedzeniu
3. członek 235,00 zł. brutto za udział w każdym posiedzeniu
4. członek 235,00 zł. brutto za udział w każdym posiedzeniu
5. członek 235,00 zł. brutto za udział w każdym posiedzeniu

Podstawę do wypłaty wynagrodzeń dla członków Komisji, za okres miesiąca, stanowi miesięczne zestawienie liczby posiedzeń wraz z listami obecności.

**Załącznik nr 1
do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2020**

Katalog działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, możliwych do finansowania ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020:

- 1) programy profilaktyczne służące opóźnieniu inicjacji alkoholowej adresowane do populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi,
- 2) programy pomocowe dla osób uzależnionych, eksperymentujących, współuzależnionych (w tym rodzin) oraz dla Dorosłych Dzieci Alkoholików (m.in. programy terapeutyczne, pomoc psychologiczna, prawna);
- 3) działalność punktów konsultacyjnych w Porąbce i Bujakowie oraz grup wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin/partnerów;
- 4) działania w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinie, w tym programy z zakresu pomocy psychospołecznej i prawnej dla osób doznających przemocy;
- 5) prowadzenie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego;
- 6) inicjowanie i organizowanie różnego rodzaju akcji, kampanii profilaktycznych, wydarzeń lokalnych dot. zdrowego, bezalkoholowego spędzania czasu wolnego;
- 7) działania promujące życie bez używek (konkursy, pikniki rodzinne itp.)
- 8) funkcjonowanie świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży (w tym dożywianie);
- 9) organizacja zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym;
- 10) działalność klubów młodzieżowych wraz z kształceniem liderów młodzieżowych;
- 11) organizacja wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, podczas którego realizowane są programy z zakresu profilaktyki uzależnień, problematyki przemocy oraz obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin;
- 12) organizacja różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, służących promocji zdrowego stylu życia, w tym m.in.: prowadzenie zajęć pozalekcyjnych o charakterze profilaktycznym, sportowych i rekreacyjnych;
- 13) wdrażanie akcji informacyjno – prewencyjnych dot. zespołu FAS (Płodowy Zespół Alkoholowy);
- 14) działania profilaktyczne na rzecz młodych kobiet dot. ryzyka szkód zdrowotnych w tym działania edukacyjne promujące abstynencję w ciąży;
- 15) działania edukacyjno – profilaktyczne adresowane do rodziców, mające na celu zaangażowanie ich w oddziaływania profilaktyczne wobec dzieci oraz rozwijanie umiejętności wychowawczych;
- 16) działalność edukacyjno – informacyjna skierowana do całej społeczności nt. szkodliwości używek oraz dostępnych form i miejsc pomocy zarówno w Gminie Porąbka jak i powiecie, województwie;
- 17) szkolenia i kursy specjalistyczne, staże i superwizje podnoszące kwalifikacje

pracowników do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi;

18) działania zwiększające świadomość lokalnych środowisk w promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od używek;

19) szkolenia dla sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;

20) badania, diagnozy i ekspertyzy dot. stanu zdrowia i lokalnych problemów społecznych;

21) kontrola lokalnego handlu napojami alkoholowymi, zwłaszcza w kontekście przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

22) zwiększanie kompetencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Porąbce i jej zespołów merytorycznych, poprzez m.in. uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, seminariach;

23) zakup materiałów edukacyjno – informacyjnych z zakresu problematyki uzależnień i przemocy (m.in.: prasy, książek, broszur, ulotek, informatorów) .

24) zakup niezbędnych urządzeń i materiałów do obsługi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz bieżącej pracy Zespołów merytorycznych tej Komisji.

Załącznik nr 2
do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2020

Katalog działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, możliwych do finansowania ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020:

1. programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz szkolenia dla nauczycieli, wychowawców, pedagogów (w szczególności zalecane w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego);
2. edukacja dzieci i młodzieży nt. zagrożeń związanych z używaniem narkotyków, NSP i innych substancji uzależniających oraz odpowiedzialności karnej w tym zakresie;
3. organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży połączona z promocją zdrowego stylu życia w tym m.in. prowadzenie zajęć pozalekcyjnych z elementami profilaktyki uzależnień;
4. konsultacje/poradnictwo dla młodzieży eksperymentującej z narkotykami oraz zagrożonej uzależnieniem;
5. organizacja lokalnych akcji i kampanii profilaktycznych;
6. bezpłatne poradnictwo prawne dla osób dotkniętych problemem narkomanii;
7. udział w szkoleniach osób zaangażowanych w działania wychowawcze/profilaktyczne/terapeutyczne;
8. monitorowanie zachowań ryzykownych i szkodliwych dla zdrowia dzieci i młodzieży oraz postaw społeczności lokalnej wobec problemu narkomanii.